

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Rebus Britanniae Novis

Barclay, John

Francopoli, [ca. 1640]

Ad Novatorvm Ministros De Moribus Admonitio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39759

AD NOVATORVM
MINISTROS
DE MORIBVS
ADMONITIO.

RACERE non possum,
in hac vestra christia-
nomachia, acrius ho-
die quàm unquã red-
integrata: ut non vos
compellem amanter, atque obtester,
quotquot hanc aciem sub signis
Caluini instruitis; primùm, ut
quàm graue sit bellum, quod ag-
gressi estis, cogitetis diligenter. E-
go sanè vobis exitum omnino polli-
ceor, quod aliis ante vos heresibus
euenisse benè scitis; sed quo euentu
vestrum est oculatiùs, quàm haète-
nus prameditari. Si me audire vul-
tis, nihil faustum vobis auguror,
dum in hoc vestro Geneuensi ve-
xillo tria haec leguntur inscripta,

A

Christianomachia, Iconomachia, & Theomachia. Nec miror in hoc nobili emblemate non esse ullam Christi crucem, non labarum, non aliam Christiani nominis tesseram: estis enim Christianomachi. Stomachetur, qui uolet, ex uobis minister: narro uerum. An non sunt Christiani, quos persequimini? An non luctuosum in eos bellum, his 70. annis est prorogatum? bona direpta sunt; non est temperatum à cade & sanguine: nec dum tamen debellatum est. Et quam demum uictoriam sperare potestis, aduersus constantes fide, & pro Christo, Christi milites? mouetis omnia, sed nihil promouetis. Crucem gestant in labarum mentis. Reuocate ad memoriam prisca illa tot Imperatorum bella in Christianos. Caci estis uos belli huius semen; si non agnoscitis, sanguinē sic fusum esse semen Ecclesia. Caciores, si dirutis sacris adibus, si-

nem speratis: Nam euersis templis,
etiam de puluere pugna stabit.

Sed antequam finiam; de ve-
stris in hoc bello moribus aliquid
audite. Est quod miretur orbis
Christianus, imo & doleat; vos
nouos, & initio nullius nota ho-
mines; priuatâ fretos auctoritate,
tam sanè ad mala ingeniosos fuisse,
morumque corruptelam: ut mundi
pars illa, quam inuasistis, ob no-
uam in se hodie morum faciem, ni-
hil fere quod Christianum sit præ-
ter solum nomen exhibeat. Sic vos,
qui Ecclesiæ, non rem, sed nomen
tantum retinetis; etiam in probi-
tate morum, nil præter virtutum
nomina quod reliquum sit posside-
tis. adeo sane, ut si veterum philo-
sophorum qui Nominales dici vo-
luerunt placita fidem hodie habe-
rent; adhuc vobis potius, quàm
illis hæc nominis ratio deberetur.
Non ibo per singula vitiorum ca-
pita, ne vobis stomachum moueam.

A ij

Posset fortè aliquis, in hac inter vos
morum corruptelâ, recensere grauio-
ra flagitia; de irruptione in Ec-
clesiam Dei absque missionis tabu-
lis; de fœdatis sacris codicibus; re-
iectis; corruptis ingenti temeri-
tate; ne inde vestri confutarentur
errores. Eâdem etiam de causâ con-
temnitis sacra Cœcilia, Patres, Aca-
demias; tantum ut locus sit vestris
moribus: & pro omni iudice con-
trouersiarum ac regulâ fidei, regat
omnem in terris Ecclesiam super-
bus ille spiritus vester, seu potius
vertigo capitis. Hos ego mores, ut
parcam vobis, hîc prætereo.

Solum dicite, candidè; quis Pe-
lagius; quis novus, è trivio ve-
terator, tantundem non faceret?
Sed vnum est, quod præterire non
possum, persuadent sibi mortales,
vos esse regnorum, & Rerumpub.
euerfores. Grauis, fateor, est hac in
moribus culpa: atque eo grauior,
quòd quæ vos in hoc genere, inge-

niosè præstatis; vester mos sit, illa
calumniosè in alios conuertere.
Non ponã ante oculos vestros (mi-
nistri Nouatores) quod literis ad se-
natum datis satis attigi, regno
pulsam à vobis Mariam illam reli-
gione Catholicam, atauorum san-
guine clarissimam, & olim Gallia
& Britanniarum Reginam. Quis
hoc siccis oculis audiret? Saltem his
audite iterũ literis, quam eodẽ tem-
pore in theatro Gallico tragœdiam
dare estis conati. nam hoc etiam
ad vestros mores pertinet. Non
sacra maiestas regia vos retinuit,
quando Carolus nonus ad Meldas
urbem, tantũ non captus, egre
Lutetiam tenuit. Et quando ali-
quid vobis non placebat, pro lu-
do erat obiectare Christianissimo
Principi vobis esse ad manum so-
armatorum millia. Horum tempo-
rum recordamur satis, quæ aspe-
ximus; & nepotes vestri infelices
vos predicabunt, quoties ponent

ante oculos, quinque iustâ acie à
rege Christianissimo pugnatū esse;
tantū ne nobilissimum orbis re-
gnum, Caluini ministris seruiret.
Quoties hoc ipsū in Belgio tentatū
est? In Germaniâ verò, præter alia
Lutheranorū initia quæ vobis com-
perta sunt, viris in hac militia
versatis; vestrum nondum extin-
ctum est bellum; sed vehementius
hodie recruduit; quando magnum
quendam principem impulistis, ut
Romani imperij arcem inuaderet.
Quis vos hîc non dicet consultores
onerosos, qui, tot Principum au-
res venenatis: qui tales estis, nisi
vos fugiant principes, ut fugiat
eos regnum, imo & vita. Feliciora
sanè fuerunt atque tutiora ab euer-
sione, Hesperia tota & Italia: ad
quæ loca per Dei gratiam, nondum
penetrare potuistis. Nec mirum
videri debet in vobis hoc malum:
Nam quos non reuocat Dei timor
ab inuasionem sacrilega rerum sa-

cr
ta
ra
cri
ter
sp
ad
opp
in
m
pe
Ch
me
ta
su
op
tia
in
in
na
tū
et
ch
m
sa

crarum; quomodo impediēt à ciui-
tatum & regnorum euerfione? Du-
ra admodum funt hac iacula, quæ
criminando in vos contorqueret
terra ipfa, quam perturbatis; fi re-
fpiraret, fi vocem haberet. Vnum
adhuc fupereft in moribus veftris,
oppidò criminofum, & ob quod
in reprehenfionem incurritis, apud
multos, qui benè vos norunt. Tur-
pe fanè eft homini mentiri, turpius
Chriftiano, turpiffimum verò fi in
mendacio eft calumnia. Et quid
tandem erit, fi vos qui regnorum
fummæ frangitis, infirmatiffimæ
opes: etiam per odium, maleuolen-
tiam pertinacem, & per calumnias,
innocentia iugulum petitis. Eft hoc
in vobis non nouum, fed nimium;
nulli parcitis. Sed fingite vos tan-
tùm calumniari fectæ veftræ relu-
ctantem: adhuc tamen Chriftiana
charitatis, quæ hîc summè leditur,
memores vos effe oporteret. Multa
fanè peccatis in vnicâ calumnia: In

iustitiam, in charitatem, in veritatem; imò & in prudentiam; cùm vobis ipsis plus inuidiæ improba vox afferat, quàm viriū, & laudis. At prodest calūnia hæc vestræ causæ. Sane rideo inscitiã, & malum animū. Ergo ut faueas causæ tuæ, iniquissimè ages? Satis hoc capit qui aliquid habet humanæ rationis. Iniustissima quidē est vestra causæ; sed fingite esse iustam: non, auditis Paulū: Non sunt faciēda mala, ut inde proueniāt bona. Interpretemini hunc si potestis locū. recurrite ad latentem illum in cerebro vestro spiritum, nunquā efficietis, ut calumniator non sit sycophanta, & non exeat condemnatus à Deo, his verbis: Non facias calumniam proximo; & humiliabit calumniatorem Deus. Valete memores etiã horum verborum: Apprehendite disciplinã, nequando irascatur Dominus, & pereatis de via iusta. Psal. 2.

FINIS.